

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 17 Ekim 2012
Nr. Ref.: RK 314/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI 78/10

Başvurucular

**Qerim Azizi, Shaip Reçica, Bajram Troshupa, Idriz Retkoceri,
Rukije Kastrati, Rashid Sejdiu ve Ramadan Sylejmani**

**Kosova Yüksek Mahkemesi'nin Rev. nr. 137/2007 sayı ve 13 Nisan 2010 tarihli
karar hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvurucular şunlardır: Qerim Azizi, Shaip Reçica, Bajram Troshupa, Idriz Retkoceri, Rukije Kastrati, Rashid Sejdiu ve Ramadan Sylejmani'dir. Başvurucular Avukat Halim A. Sylejmani tarafından temsil edilmişlerdir.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucular, Kosova Yüksek Mahkemesi'nin kendilerine 7 Haziran 2010 tarihinde teslim edilen Rev. nr. 137/2007 sayı ve 13 Nisan 2010 tarihli kararına itiraz etmişlerdir.

Başvurunun Konusu

3. Bu başvurunun konusu başvurucuların en son Yüksek Mahkeme tarafından reddedilen Kültür ve Spor Bakanlığı (bundan sonra: "Bakanlık") çalışanları olarak muamele görmelerine ilişkin talebidir.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 20. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 56. kuralı 2 fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucular 19 Ağustos 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuşlardır.
6. Mahkeme başvurucuların temsilcisine başvurunun KI 78/10 sayı ile kaydedildiğini bildirmiştir.
7. Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın 20 Eylül 2010 tarihli kararı ile Üye Snezhana Botusharova raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Başkan'ın aynı tarihli kararıyla Üye Robert Carolan başkanlığında üyeler Altay Suroy ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
8. Mahkeme aynı tarihte Bakanlıktan başvuru hakkındaki cevabını talep etmiştir. Bakanlık ile Mahkeme arasındaki yazışmalar çerçevesinde Bakanlık 1 Mart 2011 ve 22 Haziran 2012 cevap yazmıştır. Bakanlığın cevapları aşağıda ele alınacaktır.
9. Bu başvurunun görüldüğü 19 Eylül 2012 tarihli duruşmada Ön İnceleme Heyeti tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Başvurucular Tarafından Sunulan Evraka Göre Olguların Özeti

10. Başvurucular Kosova Spor Federasyonu eski çalışanları sıfatıyla Bakanlık çalışanları olarak muamele görme hakkına sahip olduklarını ileri sürmüşlerdir. Başvurucular ilkin 25 Eylül 2001 tarihinde Kosova Spor Federasyonu'na karşı Priştine Belediye Mahkemesi'nde dava açmışlardır. Daha sonra bu davada davalı olarak Bakanlığın da dahil edilmesi dilekçesi sunmuşlar; başvurucuların bu talepleri kabul edilmiştir.
11. Priştine Belediye Mahkemesi'nin CI. nr. 414/2001 sayı ve 28 Şubat 2006 tarihli kararı başvurucuların lehinde olup 1 Eylül 2006 tarihinden geçerli olmak üzere yasal faiz ve yargılama giderleri kapsanacak şekilde aylık 150 avro ücret ödenmesi öngörülmüştür. Belediye Mahkemesi bu kararı, Bakanlığın malik olduğu mülklerden tahsil ettiği kiralardan ücretlerin kısmen karşılanabileceği düşüncesiyle almış olabileceği anlaşılmaktadır. Bakanlık Belediye Mahkemesi'ndeki yargılamaya katılmayarak Bakanlık aleyhindeki karar gıyaben alınmıştır.

12. Bu karar şikayet üzerine Priştine Bölge Mahkemesi'nin çıkarttığı Ac. nr. 737/2006 sayı ve 21 Aralık 2006 tarihli kararla onanmıştır.
13. Bakanlık bu karara karşı Kosova Yüksek Mahkemesi'ne itiraz başvurusunda bulunmuş ve Yüksek Mahkeme'nin çıkarttığı Rev. 138/2007 sayı ve 13 Nisan 2010 tarihli kararla Bakanlığın itirazı kabul edilip başvuruçuların dava dilekçesi reddedilmiştir.
14. Yüksek Mahkeme kararında alt derece mahkemelerinin maddi hukuku yanlış uygulayarak karar aldıklarını belirtmiş ve iki kararı değiştirmiştir. Aslında Yüksek Mahkeme, Bakanlığın davada müdahil taraf olmak için pasif meşruiyetinin bulunmadığını ve başvuruçular ile Bakanlık arasında maddi ve hukuki bir ilişki kurulmadığını kabul etmiştir.

Bakanlığın Anayasa Mahkemesi'ne Yönelik Cevabı

15. Bakanlık cevabında başvuruçuların Bakanlığın çalışanları ne şimdi ne de geçmişte olmadığını ileri sürmüştür. Bakanlık, başvuruçuların daha önceleri veya şimdiki durumda Bakanlığın çalışanları olduğu yönünde herhangi bir bilgi ve belgenin bulunmadığını, onlarla imzalanmış bir iş söz sözleşmesinin mevcut olmadığını, maaş bordrolarında adlarının yer almadığını ve onlardan hiçbirinin Bakanlıkta işe alınması için başvuruda bulunmadıklarını belirtmiştir.
16. Bakanlık davada müdahil olmak için pasif meşruiyetinin bulunmadığını ileri sürmüştür. Bakanlık bu olguları diğer mahkemeler nezdinde de ileri sürmüştür.

Varsayılan Anayasal İhlaller

17. Başvuruçular genel anlamda istihdam edilmeye ilişkin temel haklarının ciddi şekilde ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuruda diğer ayrıntılara yer verilmemiştir.
18. Başvuruçular tüm diğer mahkemelerin Kosova Aile Yasası'nı, Kosova Geçici Ceza Yasası'nı ve anayasal güvenceleri ihlal ettiklerini iddia etmişlerdir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

19. Mahkeme başvuruçunun başvurusu hakkında bir karara varmada önce Anayasa'da belirtilip Yasa ve İçtüzükte ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumunda olduğunu tespit etmiştir.
20. Anayasa'nın 113. madde 1. fıkrası kabul edilirlilik için gerekli yasal çerçeveyi belirlemiştir. Söz konusu fıkra şöyledir:
21. Ancak kabul edilirlilik kıstasının delillerle desteklenmesi hususunda Mahkeme Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 48. maddesine dayanmaktadır. Söz konusu madde şöyledir:

Başvuruda bulunan kişi başvurusunda hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini tahmin açıkça belirtmekle yükümlüdür [...].

22. Diğer yandan İçtüzüğün 36.2. fıkrası şöyledir:

2. Mahkeme, açıkça isnat edilmeyip aşağıdaki kanaatlere varması durumunda istemleri reddedecektir:

b) Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman;

d) Başvurucunun kendi iddiasını yeterli şekilde kanıtlayamadığı zaman.

23. Son olarak Yasa'nın 46. maddesi şunu belirlemiştir "Anayasa Mahkemesi, yasa ile tayin edilen tüm şartların yerine getirildiğini tespit eder ise eğer, Anayasanın 113. maddesinin 7. fıkrasına göre başlatılan istemi kabul eder ve işleme alır".

24. Mahkeme, ele alınabilmesi için başvurunun anayasal temeller üzerinde oluşturulması gerektiğini hatırlatır.

25. Yüksek Mahkeme 13 Nisan 2010 tarihli kararında Bakanlığın pasif meşruiyeti bulunmadığı gerekçesiyle davaya müdahil olmayacağı gerekçesini bildirmiştir. Yüksek Mahkeme'nin dayandığı deliller, özellikle başvurucular ile Bakanlık arasında bir iş ilişkisinin kurulduğuna ilişkin delillerin olmayışı bu tespiti destekler niteliktedir.

26. Başvurucular Bakanlığın çalışanı olduklarını adalet mahkemelerinde kanıtlamamışlardır. Anayasa Mahkemesi'ne Yüksek Mahkeme kararının hatalı olduğunu gösterecek gerekli bilgi ve belgeleri sunmamışlardır.

27. Anayasa Mahkemesi'nin KI 06/09 sayılı X başvuru v. Yüksek Mahkeme'nin 215/2006 sayılı kararı, Bölge Mahkemesi'nin 741/2005 sayılı kararı ve Belediye Mahkemesi'nin 217/2004 sayılı kararına ilişkin başvuru kararında belirtildiği şekilde

Mahkeme ilk olarak Kosova'daki diğer mahkemelerin temyiz mahkemesi olmadığını ve söz konusu mahkemelerin yanlış karar vermeleri veya davanın olgularını yanlış değerlendirmelerine müdahale edemeyeceğini vurgulamak istemektedir. Mahkemenin rolü Anayasa ve diğer hukuki araçlarla sağlanmış hakların uygunluğunu sağlamak olup "dördüncü derece" mahkemesi gibi hareket edememektedir (Bkz. mutatis mutandis, Akdivar ve Diğerleri-Türkiye davası, 16 Eylül 1996 tarihli kararın 65. maddesi).

28. KI 06/09 sayılı X başvuru v. Yüksek Mahkeme'nin 215/2006 sayılı kararı, Bölge Mahkemesi'nin 741/2005 sayılı kararı ve Belediye Mahkemesi'nin 217/2004 sayılı kararına ilişkin başvuru kararının devamında şu ifadeye yer verilmiştir:

Hatta Mahkeme, istemin davanın mahkemelerde tarafsız bir şekilde görüşülmediğini veya usulde adaletsizlik olduğunu gösteren herhangi bir husus içermediğini değerlendirmektedir. Başvurucunun dava sonucuyla memnun olmayışı gerekçesi Anayasanın 31. Maddesinin ihlali konusunda isteme bir mesnet teşkil etmez (Bkz. mutatis mutandis, AİHM 5503/02 sayı ve 26 Temmuz 2005 tarihli Mezotur-Tiszazugi Tarsulat- Macaristan davanın kararı).

29. Mahkeme, yukarıda belirtilen gerekçelerden başvurunun Yasa'nın 48. maddesi ve İçtüzüğü'nün 36.2(b) ve (d) bentlerinde belirtilen kabul edilirlilik kriterlerini yerine getirmediğinden Yasa'nın 46. maddesi uyarında incelenmesine devam edilemeyeceğini tespit etmiştir.

30. Netice itibarıyla Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 56.2 fıkrası gereğince başvuru kabul edilmez niteliktedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 46. maddesi ve İÇtüzüğü'nün 36.2 (b) ve (d) bentleri gereğince Anayasa Mahkemesi'nin 20 Eylül 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza